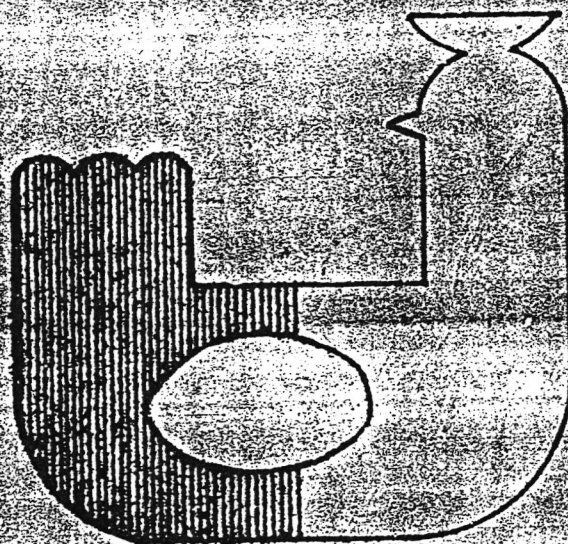

ЖИВИНАРСКИ ДЕНОВИ
ŽIVINARSKI DANI
PERADARSKI DANI
PERUTNINARSKI DNEVI
1976

26

ЗБОРНИК

НА РЕФЕРАТИ

ОТЕШЕВО - МАКЕДОНИЈА
6, 7 И 8 ОКТОМВРИ 1976

Јордан Шокаровски
Кирил Филев
Земјоделски факултет
Скопје

ВЛИЈАНИЕ НА РЕСТРИКЦИЈАТА НА ХРАНА ВРЗ ПРОИЗВОДНИТЕ СВОЈСТВА НА НЕСИЛКИТЕ

Идеата за рестрикција на храната во исхраната на несилките е присутна во практиката од самиот почеток на индустриското држење на живина. Познато е, дека при исхраната по волја (*ad libitum*), кокошките консумираат повеќе храна во споредба со она што е потребно за формирање на јајца и одржување на основните животни функции. Таквата исхрана овозможува гоеење на несилките која појава делува на намалувањето на производството на јајца и искористувањето на храната.

На Европскиот конгрес по живинарство одржан во Велика Британија (1973) изнесени се информации (Quiseuberry J.N.) според кои нивото од 110 г смеска од среден квалитет, овозможува најекономично производство на јајца кај несилките. Quiseuberry (1974) утврдува дека исхраната на живина со смеска од 16% сурови протеини, давана на ниво од 100 г, 105 г и *ad libitum*, нема забележителни реперкусии на производството и тежината на јајцата. Меѓутоа, таквиот третман имал влијание на живата мера и искористувањето на храната така што оние несилки хранети со помала количина на храна биле полесни а искористувањето на храна подобро. И во истражувањето на Тургаманіам Р. (1974) е забележано дека со рестрикцијата на енергија на ниво од 85%, односно 77% се намалува производството на јајца. До слична констатација дошол и Richard G. Wells (1974) кој вршел рестрикција на храната во периодот после 40-та недела од староста и тоа: со фиксирање на давање на храна на ниво од она што било консумирано во старост од 39-та до 40-та недела; со внесување на еден ден неделно без храна и со четиричасовно хранење дневно (2 пред и 2 после пладне). Кај сите опитни групи производството на јајца опаднало, се зголемил бројот на јајца од пониски класи и се подобрил квалитетот на лушпата.

Имајќи ја предвид контраверзноста помеѓу резултатите од различни истражувачи, како и актуелноста на оваа проблематика во смисол на искористувањето на храната, поставивме задаток да се испита ефектот од рестрикцијата на храна врз производните својства на несилките.

Таб. 2.

Ефект од рестрикцијата на храната врз производните својства на не-
силките

	I контролна група	II Опитна група (рестрикција за сса 10% храна)	III опитна група (исхрана со луцерка 1 ден неделно)	IV опитна група (исхрана со пшенични трици 1 ден неделно)
I Производство на јајца				
— на влезен број несилки	220,07	205,28	197,65	206,68
— на среден број несилки	234,14	215,33	203,19	216,40
— интензитет на несливоста %	77,27	71,08	68,71	71,42
II Тежина на јајцата				
— средна тежина по јајце, г	59,05	59,01	58,01	58,39
III Потрошена храна				
A. смеска				
— дневно по несилка, г	109,7	100,9	102,5	100,9
— по произведено јајце, г	141,9	141,9	153,7	141,3
B. луцекрино брашно:				
— вкупно по несилка, г	—	—	1,124	—
— по произведено јајце, г	—	—	5,4	—
Ц. Пшенични трици:				
— вкупно по несилка, г	—	—	—	1,909
— по произведено јајце, г	—	—	—	8,8
IV Потрошена енергија				
— дневно, KCal ME	296	272	282	281
— по произведено јајце, KCal ME	383	383	449	393
V Потрошено протеини				
— дневно, г	16,5	15,1	16,0	16,1
— по произведено јајце, г	21,3	21,3	25,5	22,5
VI. Жива мера на несилка				
— на стартот од опитот, г	1486	1494	1457	1515
— на крајот на опитот, г	1626	1659	1597	1735
— зголемување на ж. м., г	140	165	140	220
VII Шкартирани и пчојисани				
— Бр. несилки во почеток	1871	624	624	624
— Бр. несилки на крај	1628	567	579	575
— пчојисани и шкартирани	243	57	45	49
— пчојисани и шкартирани %	12,99	9,13	7,21	7,85

несилките од контролната и опитните групи (0,04; 1,04; 0,66) и внатре меѓу опитните групи (1,0; 0,62; 0,38) се минимални и незначајни.

Со оглед на палицираниот крмен третман потрошувачката на смеската дневно по несилка е најголема кај несилките од контролната група I (109,7 г) а потоа доаѓа опитната група III (102,5) и на последно место со најмала дневна потрошувачка се несилките од групите II и IV (100,9). Меѓутоа, ако се земе и потрошувачката на трици (IV) и луцеркино брашно (IV) тогаш на прво место со најголема потрошувачка се несилките од контролната група I (109,7) на второ несилките од групата (IV) 107,2) на трето несилките од групата (III) (106,2) и на последно место со најмала дневна потрошувачка се несилките од групата II (100,9). За оценување ефектот од користениот крмен третман далеку поважна е потрошувачката на храна, односно енергија и протеини по произведено јајце. Од овој аспект несилките од контролната група I (141,9; 383; 21,3) се еднакви со оние од опитната група II (141,9; 383; 21,3) нешто подобри од оние кај опитната група IV (141,3; 8,8; 393; 22,5) а далеку подобри во споредба со опитната група III 163,7; 5,4; 449; 25,5).

Разликата во потрошувачката на енергија и протеини по произведено јајце која се јавува меѓу контролната група I и опитната група III (66; 4,2) е прилично изразена, додека во споредба со опитната група IV (10; 1,2) е мала и незначајна. Меѓутоа, постои разлика и внатре во огледните групи која е далеку поголема меѓу групите III и II (66; 4,2) и III и IV (56; 3,0) во споредба со онаа меѓу групите II и IV (10; 1,2).

Живата мера на несилките на почетокот на опитот е нешто помала кај контролната група I (1486) во споредба со опитните групи IV (1515) и II (1494) а поголема во споредба со опитната група III (1457). Овој тренд во тежините е присутен и на крај на експериментот така што тежината е најголема кај несилките од групата IV (1735), потоа доаѓаат тежината на несилките од групата II (1659), I (1626) и на последно место е тежината на несилките од групата III (1597). Зголемувањето во живата мера е најмало кај несилките од контролната група I (140) и опитната група III (140) а потоа доаѓа зголемувањето кај несилките од опитната група II (165) а најголемо е кај несилките од групата IV (220).

Процентот на шкартирани и пцосани кокошки е најголем кај контролната група I (12,99) потоа доаѓаат опитните групи II (9,13), IV (7,85) и III (7,21), но кај сите групи е во границите на нормалата.

Од изнесените податоци во врска со производството на јајца (по внесена и просечна несилка) и просечната тежина по јајце, се гледа, дека несилките од сите три опитни групи, (II III и IV) каде беше применета рестрикција на дадената смеска на сса 90% од онаа користена кај контролната група или пак каде еден ден во неделата место смеска се даваше луцеркино брашно (III) односно пшенични трици (IV), дадоа послаби резултати во споредба со несилките од контролната група I, хранети *ad libitum* со смеска. Депресивното влијание од рестрикцијата во дадената храна искажано во % е најизразито кај групата III (89,81; 88,92; 98,24) а нешто послабо кај несилките од групата IV (93,92; 92,42; 98,88) и II (93,28; 91,99; 99,93) во споредба со контролната група I.

— Споредувајќи ги производните резултати меѓу опитните групи (II, III и IV) се гледа дека групата или храната еднаш неделно само со луцеркино брашно даде најслаби резултати а групата II и IV скоро еднакви но подобри од групата III.

Применетиот крмен третман, односно рестрикцијата на дадената крма има влијание и на потрошувачката на храна, енергија и протеини по произведено јајце, така што таа кај групата III беше најголема бидејќи изнесуваше 119,17% за храната, 117,23 за енергијата и 119,72 за протеините, кај групата IV нешто помала 105,7% за храната, 104,61% за енергијата и 105,63 за протеините, а кај групата II најмала бидејќи беше иста со контролната група I.

Ефектот од рестрикцијата во дадената храна ценет преку финалната тежина е нешто по изразен кај несилките од IV опитна група (106,7%) додека кај останалите групи е далеку помал (за II група 102,3%; за III група 98,22%) и без некакво значење во споредба со несилките од контролната група I (100%).

ЗАКЛУЧОК

Истражувањата изведени со 3743 несилки од хибрирот Hisex White поделени во четири групи (I контролна 1871; II, III и IV опитна со по 624) во траење од 303 дена на живинарската фарма, Катланово-Скопско“ со цел да се испита влијанието на рестрикцијата на дадена храна (енергија) врз производните својства, може да се заклучи следното:

1. Рестрикцијата на храната (стандардна смеска со сса 2700Kcal ME/kg и 15% с протеини) изведена на тој начин што е давана на ниво од сса 90% (II група во споредба со контролната група (I група) хранета ad libitum, или пак преку замена на смеската неделно еднаш со луцеркино брашно (III група) односно пшенични трици, делува депресивно на носивоста. Најсилен ефект во однос на несилките од контролната група (I) е забележана кај групата несилки хранети неделно еднаш со луцеркино брашно (88,92%), потоа доаѓа несливоста на кошките хранети со 90% смеска од оноа дадено на контролната група (91,99%), а најслаб ефект беше забележан кај групата (IV) несилки хранети еднаш неделно со пшенични трици (92,42%).

Ефектите од рестрикцијата на храна врз просечната тежина на јајцата се минимални и незначајни бидејќи изнесува 99,9% за група II; 98,24% за група III и 98,88% за група IV во однос на контролната група I.

2. Потрошувачката на храна, енергија и протеини е под влијание на рестрикцијата на храна вршена преку давање еднаш неделно на луцеркино брашно (119,17%, 117,23% и 119,72%) односно пшенични трици (105,78%; 102,61%; 105,63%) додека преку давање на 90% од стандардот, такви разлики нема во однос на контролната група.

3. Ефектот од рестрикцијата во дадена храна (енергија) е присутен и на финалната тежина на носилките иако не дефиниран а и на шарктираните и умрените несилки и тоа во тој смисол што е овој процент нешто поголем кај несилките од контролната во споредба со опитните групи.

ЛИТЕРАТУРА

1. Quisenberry J. H., Ramachandra Kari, Nactor Benitez and Larry Vest: Restricted Feeding of Layers: XV. World's Poultry Congress. p. 186, 1974.
2. Richard G. Wells: Evaluation of Three methods of Restricted Feeding of Laying Pullets. XV. World's poultry congress, p. 191. 1976.
3. Tuprananian. P.: Controlled Feeding of Commercial Laying Hen. XV. World's Poultry Congress. p. 184, 1974.

Јордан Шокаровски

Кирил Филев

Земјоделски факултет

Скопје

ВЛИЈАНИЕ НА РЕСТРИКЦИЈАТА НА ХРАНА ВРЗ ПРОИЗВОДНИТЕ СВОЈСТВА НА НЕСИЛКИТЕ

РЕЗИМЕ

Истражувањата изведени со 3743 несилки од хибридите Hisex White поделени во четири групи (I контролна 1871; II, III и IV опитна со по 624) во траење од 303 дена на живинарската фарма „Катланово-Скопско“ со цел да се испита влијанието на рестрикцијата на дадена храна (енергија) врз производните својства, овозможуваат да се заклучи следното:

1. Рестрикцијата на храна (стандардна смекса со сса 2700 Kcal ME/kg и 15% с. протеини) изведена на тој начин што е давана на ниво од 90% (II група) во споредба со контролната група (I група) хранета ad libitum или пак преку замена на смеската неделно еднаш со луцеркино брашно (III група) или пшенични трици делува депресивно на носивоста. Најсилен ефект во однос на контролната група (I) е забележана кај групата несилки хранети неделно еднаш со луцеркино брашно (88,92%) потоа доаѓа несивоста на кокошките хранети со 90% смеска од оноа дадено на контролната група (91,99%), а најслаб ефект беше забележан кај групата (IV) несилки хранета еднаш неделно со пшенични трици (92,42%).

Ефектите од рестрикцијата на храната врз просечната тежина на јајцата се минимални и незначајни бидејќи изнесуваа 99,9% за група II; 98,24% за група II и 98,88% за група IV во однос на контролната група.

2. Потрошувачката на храна, енергија и протеини е под влијание на рестрикцијата на храна вршена преку давање еднаш неделно на луцеркино брашно (119,90%, 117,23% и 119,72%) или пшенични трици (105,71%; 104,61%; 105,63%) додека преку давање на 90% од стандардот такви разлики нема во однос на контролната група.

3. Ефектот од рестрикцијата во дадена храна (енергија) е присутен и на финалната тежина на носилките, иако не дефиниран, а и на шарктираните и умрените несилки и тоа во тој смисол што е овој процент нешто поголем. кај контролната во споредба со опитните групи.

Jordan Šokarovski

Kiril Filev

Faculty of Agriculture

Skopje

THE INFLUENCE OF RESTRICTING OF THE FEED ON PRODUCTIVE PERFORMANCES OF LAYING HENS

S U M M A R Y

On the bases of investigations made in „Katlanovo“ – Skopje, on 3743 (Hisex White) laying hens divided into 4 groups (I kontrol 1871; II, III and IV experimental with 624 in each) in duration of 303 days can be concluded the following:

1. The restriction of feed (standard mixture 2700 Kcal ME/kg and 15% of G. protein) on the level of 90% (II group) in comparison to the control (I group) 100% fed ad libitum; by substitution of mixture one day weekly with alfalfa meal (III group); or by wheate braine (IV group) pressed egg production. The highest pressure makes substitution of standard mixture, one day in the week, by alfalfa meal (88,92%), then the restriction on the level of 90% feed (91,99%), and the lowest effect was noticed on the layers of group IV fed one day weekly by wheate braine (92,42%).

The effect of restricting feeding on the egg size was very low because the average egg weight in % on II, III and IV group was 99,9%, 98,24% and 98,88% in comparison to I control group (100%).

2. Feed, Energy and protein conversion is influenced by restricting: when the laying hens were fed alfalfa meal one day a week (119,90%, 117,23% and 119,72%); or wheate traslj (105,71%; 104,61%, 105,63%); and there was not differences when the restriction of feed was on the level of 90% in comparison to the control group.